

PARLAMENTUL ROMANIEI

CAMERA DEPUTATILOR

SENAT

LEGE

Proiect de lege pentru modificarea și completarea Legii 217/2003 privind prevenirea și combaterea violenței în familie

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. I Legea nr. 217 din 22.05.2003 publicată în Monitorul Oficial nr. 367 din 29.05.2003, cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. După art.1 se introduce art. 1¹ cu următorul cuprins:

Art.1¹ - Protecția și promovarea drepturilor victimelor violenței în familie se realizează în conformitate cu următoarele principii:

- a) principiul prevenirii
- b) principiul celerității
- c) principiul nediscriminării
- d) principiul parteneriatului real public-privat.

2. După art.2 se introduce art.2 cu următorul cuprins:

Art. 2 – Prin membru de familie în sensul prezentei legi se înțelege: membru al familiei biologice, legale sau de fapt sau o persoană cu care locuiește împreună și cu care a stabilit relații de încredere, îngrijire sau dependență:

- a) soț sau fost soț;

- b) partener în uniunea liberă (concubin);
- c) ascendent;
- d) descendent;
- e) frate sau soră;
- f) tutore sau altă persoană care exercită în fapt sau în drept drepturile față de persoana copilului;
- g) reprezentant legal sau altă persoană care îngrijește persoana cu boală psihică, dizabilitate intelectuală sau handicap fizic, cu excepția celor care îndeplinesc aceste atribuții în exercitarea sarcinilor profesionale;
- h) soțul adoptatorului sau al părintelui;
- i) concubinul părintelui.

3. După art. 2¹ se introduce art. 2² cu următorul conținut:

Art. 2² – (1) Victima violenței în familie are dreptul la respectarea personalității, demnității și a vieții sale private.

(2) Autoritățile trebuie să ia măsurile necesare pentru prevenirea violenței în familie și pentru ca victima să nu mai fie pusă în viitor în situația de a i se încălca drepturile fundamentale.

(3) Victima violenței în familie are dreptul să fie informată cu privire la exercitarea drepturilor sale.

(4) Judecătorii, în cazul în care victima se adresează direct instanței pentru protecția drepturilor sale, procurorii, organele de poliție, reprezentanții DGASPDC, reprezentanții structurilor teritoriale din cadrul DMSSF și Ministerului Sănătății cu atribuții în prevenirea și combaterea violenței în familie și orice funcționar public care în exercitarea activității lor profesionale sau de serviciu iau cunoștință de existența cazurilor de violență în familie au obligația să informeze victima cu privire la exercitarea drepturilor sale, în special cu privire la:

- a) serviciile și organizațiile care asigură asistență victimei, în funcție de necesitățile acesteia;
- b) instanța sau organul de urmărire penală la care pot face plângere;
- c) condițiile și procedura privind acordarea asistenței juridice gratuite, în condițiile legii.

4. Art. 3 – 6 se abrogă.

5. După Capitolul I se introduc următoarele capitole:

Capitolul II

Protecția victimelor violenței în familie prin mijloace de drept civil

Art. 3 – Victima violenței în familie are dreptul să se adreseze instanței judecătorești pentru a obține un ordin de protecție cu caracter provizoriu, instanța putând să dispună una sau mai multe din următoarele măsuri:

- a) să interzică agresorului să rămână sau să revină în locuința comună sau să dispună evacuarea temporară a acestuia;
- b) să oblige pe agresor să acopere anumite costuri care sunt suportate sau vor fi în mod cert suportate de victimă, cum ar fi cheltuielile medicale, cheltuielile de judecată și executare, cheltuielile generate de adăpostirea și asistența victimei;
- c) să ia măsuri vremelnice cu privire la încredințarea copiilor minori, obligația de întreținere, prestațiile sociale.

Art. 4 – (1) Cererea poate fi introdusă personal de victimă sau prin reprezentantul legal.

(2) Cererea poate fi introdusă în numele victimei și de:

- a) procuror;
- b) reprezentantul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecție Copilului;
- c) reprezentantul organizațiilor neguvernamentale cu activitate în domeniu, cu acordul victimei.

Art. 5 – (1) Cererile se judecă de urgență în camera de consiliu cu citarea părților, prezența procurorului fiind obligatorie. Citarea părților se va face prin agent procedural.

(2) Asistența juridică a persoanei față de care se ia ordinul de protecție este obligatorie.

(3) Instanța va fixa termen de judecată în cel mult 48 de ore de la primirea cererii.

(4) Instanța se va pronunța în termen de cel mult 3 zile de la primirea cererii.

Art. 6 – Instanța poate să ceară informații de la poliție, medici, psihologi sau orice autoritate care deține informații cu privire la existența faptei, situația victimei sau a agresorului. Cei de la care s-au solicitat informații trebuie să răspundă de îndată, sub sancțiunea amenzii.

Art. 7 – (1) Hotărârea instanței de fond este executorie și definitivă.

(2) Împotriva hotărârilor se poate introduce recurs în termen de 5 zile de la data pronunțării pentru părțile prezente și procuror sau de la data comunicării hotărârii pentru părțile lipsă.

(3) Introducerea recursului nu suspendă executarea.

Art. 8 – Persoana cu privire la care s-a luat măsura ordinului de restricție poate cere oricând revocarea măsurii, dacă au încetat temeiurile care au impus luarea acesteia.

Art. 9 – Dacă instanța sesizată cu judecarea cererii prevăzute la art. 3 constată existența uneia dintre situațiile care necesită instituirea unei măsuri de protecție specială a copilului, va încunoștința de îndată DGASPDC, care se va pronunța de îndată, motivat, asupra oportunității luării unei măsuri de protecție specială și va trimite răspunsul său instanței.

Art. 10 – (1) Cererile prevăzute la art. 3 sunt scutite de taxă de timbru.
(2) Victimele violenței în familie beneficiază de asistență juridică gratuită, în condițiile legii.

Art. 11 – Cererile prevăzute la art. 3 sunt de competența judecătoriilor în primă instanță de la domiciliul sau reședința victimei.

Art. 12 – (1) Hotărârea prin care se învârtă ordinul de protecție se comunică de îndată organului de poliție în a cărei rază teritorială se află locuința victimei și a agresorului.
(2) Organele de poliție au îndatorirea să supravegheze respectarea hotărârii și să sesizeze organul de urmărire penală în caz de sustragere de la executarea hotărârii, luând și orice măsură care se impune de urgență.

Capitolul III **Ordinul de restricție**

Art. 13 - Ordinul de restricție reprezintă o măsură de siguranță specială care constă în îndatorirea impusă învinutului sau inculpatului, de instanța de judecată, prin care dispune:

- a) evacuarea domiciliului comun cu victima;
- b) păstrarea distanței minime de 200 de metri față de persoana vătămată, de domiciliul și locul de muncă al acesteia;
- c) interzicerea oricărui contact telefonic, prin corespondență sau în orice alt mod cu aceasta;
- d) obligarea agresorului de a urma un program de consiliere psihologică;
- e) alte măsuri care se impun pentru înlăturarea oricărui pericol iminent.

Instanța poate lua una sau mai multe dintre măsuri.

Art. 14 - Ordinul de restricție poate fi luat împotriva membrului de familie așa cum este definit în prezenta lege.

Art. 15 - Măsura privind ordinul de restricție poate fi luată în cazul existenței oricăreia din următoarele condiții:

- a) există date sau indicii care justifică temerea că făptuitorul va săvârși o alta infracțiune îndreptată împotriva membrilor familiei;
- b) rămânerea făptuitorului în locuința familiei prezintă pericol social.

Art. 16 - (1) Măsura privind ordinul de restricție poate fi luată la cererea părții vătămate sau din oficiu, de către instanța de judecată, prin încheiere, atunci când se constată existența oricăreia dintre condițiile prevăzute în art. 15 lit. a)-d).

(2) Instanța de judecată care se pronunță asupra ordinului de restricție este cea căreia i-ar reveni competența să judece cauza în fond.

Art. 17 - Instituirea ordinului de restricție se va face ținându-se seama de scopul acestuia, de gradul concret de pericol social al infracțiunii săvârșite și de alte aspecte privind persoana față de care se ia măsura preventivă.

Art. 18 - (1) Instanța emite ordinul de restricție în regim de urgență, în camera de consiliu, fără citarea părților, în termen de 24 de ore de la primirea cererii.

(2) Acest ordin se dispune cu titlu provizoriu .

Art. 19 - Instituirea ordinului de restricție poate fi dispusă de către instanță chiar dacă agresorul este titularul dreptului de proprietate.

Art. 20 - (1) Durata pentru care se dispune ordinul de restricție nu poate depăși 2 ani.

(2) Durata ordinului de restricție curge de la data comunicării făptuitorului, iar în cazul în care măsura a fost dispusă în lipsa făptuitorului, de la data afișării la ușa locuinței familiei.

(3) Încheierea este executorie.

(4) Încheierea poate fi atacată în termen de 3 zile de la pronunțare pentru părțile prezente și de la comunicare pentru părțile lipsă.

Art. 21 - Copia dispozitivului prin care s-a luat măsura de siguranță a ordinului de restricție va fi trimisă de către instanță organelor de poliție, în termen de 24 de ore, care îl va pune în executare în termen de 48 de ore de la primirea ei.

Art. 22 - Punerea în executare a hotărârii se va face de către organul de poliție, de îndată, prin evacuarea din locuința familiei, iar, în cazul în care măsura a fost dispusă în lipsa făptuitorului, hotărârea va fi afișată la locuința familiei în prezența a doi martori.

Art. 23 - Când nu mai există vreun temei care să justifice menținerea măsurii de siguranță, aceasta trebuie revocată la cerere sau din oficiu.

Art. 24 - Măsura specială încetează de drept:

- a) la expirarea termenelor prevăzute de lege sau stabilite de instanță;
- b) în caz de scoatere de sub urmărire, de încetare a urmăririi penale, de încetare a procesului penal sau de achitare.

Art. 25 - (1) Completul de judecată va fi prezidat de un judecător desemnat de președintele instanței, cu participarea obligatorie a procurorului.

Art. 26 - În cazul încălcării ordinului de restricție se va putea dispune înlocuirea acestei măsuri cu cea a arestării preventive a inculpatului, respectându-se dispozițiile art. 144 și urm. C. Proc. Pen.

Art. 27 - În toate cazurile, organul de cercetare penală, sesizat în orice mod despre săvârșirea uneia dintre infracțiunile prevăzute în prezenta lege, este obligat să se deplaseze de îndată la fața locului, iar în cazul infracțiunilor flagrante aplicându-se dispozițiile art.465-469 Cod procedură penală.

Art. 28 - În cazul constatării săvârșirii unei infracțiuni sau pentru punerea în executare a ordinului de restricție, organele de poliție pot intra în locuința familiei precum și în orice anexă, cu consimțământul unui membru al familiei sau cu autorizarea instanței. Consimțământul sau autorizarea instanței nu este necesar și organele de poliție pot interveni în forță și de urgență, în caz de infracțiune flagrantă

Art. 29 - În toate cazurile de violență în familie, organul de urmărire penală sesizat este obligat să întocmească un proces verbal, în care consemnează cele constatate cu privire la fapta săvârșită, declarațiile făptuitorului și ale celorlalte persoane ascultate. Organul de cercetare penală poate strânge și alte probe. O copie a procesului verbal se va înmâna părții vătămate.

Art. 30 - Refuzul organului de urmărire penală de a da tot concursul necesar pentru înlăturarea imediată a agresorului din preajma victimei sau neimplicarea acestuia într-un mod evident în soluționarea unui caz de violență domestică constituie abatere disciplinară dacă nu a fost săvârșită în așa fel încât să poată constitui infracțiune.

Art. 36 - Nerespectarea măsurii de siguranță a ordinului de restricție constituie infracțiunea de nerespectare a hotărârilor judecătorești și se sancționează potrivit legii.

Capitolul IV

Programe speciale de reinsertie socială

Art. 37 - Serviciul de probațiune din cadrul Tribunalului, în colaborare cu organizațiile neguvernamentale care desfășoară activități specifice în domeniu, sau cu specialiștii, vor desfășura activități de reinsertie socială a infractorilor condamnați pentru infracțiuni de violență în familie.

Art. 38 – Infractorii condamnați pentru infracțiuni de violență în familie sau cei împotriva cărora s-a emis un ordin de protecție sau s-a luat măsura de siguranță a ordinului de restricție sunt obligați să participe la programe speciale de consiliere.

Capitolul V

Medierea în cazurile de violență în familie

Art. 39 - (1) Medierea reprezintă o modalitate facultativă de soluționare a conflictelor pe cale amiabilă, cu ajutorul unei terțe persoane specializate, în calitate de mediator, în condiții de neutralitate, imparțialitate și confidențialitate.

(2) Organele judiciare și arbitrale, precum și alte autorități cu atribuții jurisdicționale vor informa părțile asupra posibilității și avantajelor folosirii procedurii medierii și le pot îndruma să recurgă la aceasta pentru soluționarea conflictelor dintre ei.

(3) Cazurile de violență în familie pot fi supuse medierii la cererea părților, în condițiile prevăzute de Legea 192/2006.

6. Capitolul II din actuala lege devine capitolul VI.

7. Sintagma „asistenți familiari” se va înlocui cu sintagma „asistenți sociali”, iar art. 12 va avea următorul conținut:

Art. 12 - (1) Asistenții sociali sunt autorizați de agenție pentru asigurarea asistenței specifice relațiilor familiale.

(2) Instruirea asistenților sociali și coordonarea activității lor se realizează de către agenție.

(3) Agenția stabilește criteriile de pregătire și etică profesională, precum și de moralitate pentru ocuparea funcției de asistent social cu specializare în domeniu.

8. Capitolul V se abrogă.

9. Alineatul 8 al art. 23 din actuala lege va avea următorul cuprins:

(8) Adăposturile private și cele în parteneriat public-privat pot fi înființate numai de către furnizorii de servicii sociale., acreditați în condițiile legii. Organele administrației publice locale vor repartiza spații corespunzătoare pentru înființarea de adăposturi în raport de necesități, le vor sprijini logistic și vor finanța costurile legate de servicii și personal.

10. Capitolul VIII va avea denumirea „Sancțiuni și infracțiuni”, iar înainte de art. 29 se introduce un nou articol, cu următorul conținut:

28¹ - (1) Orice acțiune de natură a împiedica un membru de familie să realizeze sau să utilizeze venituri materiale proprii ori să efectueze acte de conservare, administrare și dispoziție asupra propriului patrimoniu se pedepsește cu închisoarea de la 1 la 4 ani.

(2) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate sau din oficiu.

Art. II Prezenta lege se completează cu prevederile corespunzătoare din Codul penal și Codul de procedură penală.

Art. III Legea nr. 217/2003 privind prevenirea și combaterea violenței în familie, cu modificările și completările aduse prin prezenta lege, va fi republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților
în ședința din cu respectarea prevederilor
art. 76, alin. (2) din Constituția României

Președintele Camerei Deputaților

Roberta Anastase

Această lege a fost adoptată de Senat
în ședința din cu respectarea prevederilor
art. 76, alin. (2) din Constituția României

Președintele Senatului

Mircea Geoană